

Povrch a objem koule a jejich částí

Teorie

- koule – povrch, objem
- kulová úseč, výseč, vrchlík

Praxe

Příklad 1

Jaký poloměr má koule o objemu 1 litr?

Příklad 2

Průniky koule o poloměru 10 cm se dvěma rovnoběžnými rovinami α a β jsou kruhy, jejichž obsahy jsou po řadě $51\pi \text{ cm}^2$ a $96\pi \text{ cm}^2$. Určete největší možnou vzdálenost d těchto rovin.

Příklad 3

Je dána koule a rovnostranný rotační kužel, tj. rotační kužel, jehož osovým řezem je rovnostranný trojúhelník. Vrchol kuželu i kružnice omezující podstavu kuželu leží na povrchu koule. Určete poměr povrchů koule a kuželu.

Příklad 4

Předpokládejme, že Země je koule s poloměrem R . Loď na trase z Evropy do Severní Ameriky pluje po rovnoběžce 51° severní zeměpisné šířky. Jakou dráhu urazí, když se její západní zeměpisná délka zvětší o 7° ?

Příklad 5

Jak vysoko musí být pilot, aby viděl část povrchu Země o rozloze $100\,000 \text{ km}^2$? Poloměr zeměkoule je $6\,371 \text{ km}$.

Posloupnosti

Teorie

- posloupnost definovaná vzorcem/předpisem pro n -tý člen; rekurentně; výčtem prvků; graf posloupnosti; monotónnost posloupnosti
- aritmetická posloupnost; difference, 1. a n -tý člen; vztah mezi libovolnými dvěma členy; součet prvních n členů
- geometrická posloupnost; kvocient, 1. a n -tý člen; vztah mezi libovolnými dvěma členy; součet prvních n členů

Praxe

Příklad 1

Čemu je roven součet $3^{50} + 3^{49} + 3^{48} + \dots + 3^{-49} + 3^{-50}$?

Příklad 2

Prvním a druhým členem aritmetické posloupnosti jsou po řadě čísla $\log_2 3$ a $\log_2 9$. Označíme-li šestý člen x , čemu je rovno 2^x ?

Příklad 3

Posloupnost $(a_n)_{n=1}^{\infty}$ je dána rekurentně: $a_{n+1} = \left[1 + \frac{1}{n \cdot (n+2)}\right] \cdot a_n, a_1 = \frac{1}{2}$. Určete tuto posloupnost vzorcem pro n -tý člen. Rozhodněte, zda je rostoucí nebo klesající a zda je omezená.

Příklad 4

Je dána aritmetická posloupnost $(a_n)_{n=1}^{\infty}$ a geometrická posloupnost $(b_n)_{n=1}^{\infty}$. Platí $a_1 = b_1 = 1$, $b_2 = a_4$, $b_3 = a_{10}$. Vypočtěte diferenci d dané aritmetické posloupnosti a kvocient q dané geometrické posloupnosti. Určete, kterému členu a_n dané aritmetické posloupnosti je roven čtvrtý člen b_4 dané geometrické posloupnosti.

Příklad 5

Určete nejmenší přirozené číslo n , pro které je hodnota výrazu

$$V(n) = \frac{2 \cdot n + (2 \cdot n + 2) + (2 \cdot n + 4) + \dots + (6 \cdot n - 2) + 6 \cdot n}{n + (n + 1) + (n + 2) + \dots + (3 \cdot n + 1) + (3 \cdot n + 2)} \quad \text{větší než} \quad \frac{4}{3}.$$

Výsledky

21. otázka

Příklad 1

$$r = \sqrt[3]{\frac{3}{4 \cdot \pi}} = 0,62$$

Příklad 2

9

Příklad 3

koule vůči kuželu = 6:1

Příklad 4

$$\sin 39^\circ \cdot 7 \frac{^\circ}{180} \cdot \pi \cdot R = 489,84$$

Příklad 5

R – poloměr Země; h - výška pilota nad zemí; r - poloměr vrstvy o ploše 100 000 km²; v – výška této vrstvy

$$v = \frac{P}{2 \cdot \pi \cdot R} = 2,50 \text{ km}$$

$$r = \sqrt{R^2 - (R - v)^2} = 178,39 \text{ km}$$

$$\frac{R}{R + h} = \frac{r}{v + h}$$

$$h = \frac{R \cdot (r - v)}{R - r} = 180,96 \text{ km}$$

22. otázka

Příklad 1

$$s_{101} = \frac{3^{50} \cdot 1 - \left(\frac{1}{3}\right)^{101}}{1 - \frac{1}{3}} = \frac{3^{101} - 1}{2 \cdot 3^{50}}$$

Příklad 2

$$x = a_6 = \log_2 3^6$$
$$2^x = 3^6$$

Příklad 3

$$a_n = \frac{n}{n+1}$$

je shora omezená 1 a zdola omezená $\frac{1}{2}$; je rostoucí

Příklad 4

jedno řešení je d = 0; q = 1; pak jsou všechny členy rovny 1

druhé řešení $d = \frac{1}{3}$; $q = 2$; čtvrtý člen

geometrické posloupnosti je roven 22. členu aritmetické posloupnosti

Příklad 5

n>3